

AILE

GİRİŞ

- Klasik tanımıyla aile denilince akla “anne, baba ve çocuklardan oluşan toplumun en küçük yapı birimi” tanımı gelmektedir.
- Ancak günümüzde aile kurumuna sosyolojik bir bakış açısıyla baktığımızda bu tanımı genişletme ihtiyacı duyuyoruz.
- O halde aileyi yeniden tanımladığımızda...
- *“Aile, üreme ve toplumun üyelerinin bakımı için birincil sorumlulukları paylaşan, kan, evlilik ya da anlaşmaya dayanan diğer ilişki ya da evlat edinme üzerinden birbirleriyle bağlantılı olan insan kümesidir.”*

Ailenin İşlevleri

- İnsanlar neden aile kurar? Aile ne tür ihtiyaçları karşılar?
- Toplumda her kurumun olduğu gibi ailenin de karşıladığı pek çok ihtiyaç vardır.
- **İlişkiyi Meşrulaştırma:** Özellikle ahlak ve cinsellik ile ilgili olumsuz nitelendirmeler ile karşılaşmamak, yaptırımlardan kaçınmak amacıyla yaşanan yoğun duygusal ilişkiyi toplum önünde meşrulaştırmak, toplumdaki onay almak
- **Çocuk Sahibi Olmak:** Ailenin en temel işlevlerinden biri çocuk sahibi olmak ve neslin devamını sağlamaktır. Özellikle geleneksel toplumlarda bu işlev daha çok ön plana çıkar.
- **Toplumsallaştırma:** yeni dünyaya gelen bireylerin toplumsallaşma sürecinin ilk adımı ailede atılır.

Ailenin İşlevleri

- **Toplumsal Statü Sağlamak:** Evli bireylerin daha saygın bir statü kazandıkları, daha çabuk kabul gördükleri, söylenebilir. Bu statü bireylerin yalnızca birincil toplumsal gruplarla yaşadıkları (yakın çevre, arkadaş, akraba grupları) ilişkilerle kalmaz, iş yaşamlarında da önemli bir toplumsal norma dönüşebilir.
- **Duygusal Paylaşım:** İnsanların yakın duygusal ilişki kurma, sevme, sevilme güvenme ve bağlanma ihtiyaçları ailede karşılanır. Günümüzde, boşanmaların artması, çocuk ve ebeveyn ilişkilerinin daha erken kopması, evlilik kurumunun bireylerce reddi, özellikle kariyer sürecinde kadınların bu süreçten kopmama çabası, eşlerden birinin ölümü gibi pek çok faktörden dolayı, yalnız yaşayan insan sayısı oldukça artmıştır. Bu da ilerleyen yıllarda ailenin duygusal işlevinin önemini vurgular.
- **Cinsel Birliktelikleri Düzenlemek:** Çiftler arasında yaşanan cinselliğin meşrulaşması, pek çok toplum için önemli bir mesele olmuştur. Özellikle teknoloji ve hukukun bu kadar ilerlemediği dönemlerde, neslin devamını belirleyebilmek için, aile kurumu, din kurumu tarafından titizlikle düzenlenmiştir. Günümüzde resmi evliliklerin yanı sıra her dinde yaygın olarak dini evlilik bağının da kurulduğunu söyleyebiliriz.
- **Miras Düzenlemeleri:** İnsanlar ölümlerinden sonra da aile bireylerinin rahat ve huzur içinde olmalarını önemser.
- **Ekonomik İttifak Sağlama:** Geçmişte ailenin özellikle tarım toplumlarında önemli bir ekonomik birim olması söz konusudur. Aile işgücü içinde önemli bir üretim birimidir. Günümüzde hala çiftlerin ve varsa çocuklarının birlikte çalıştığı, işletmeler yaygındır.

Geniş ve ekirdek Aile

- Günümüzde aile kurumu, geçmişe nazaran yapı değişikliğine uğramıştır. Özellikle tarımla uğraşan toplumlarda geniş aile, üretim devamını işgücünü oluşturmaktadır. Hukuki düzenlemelerin zayıf olduğu bölgelerde, aile bireyleri arasındaki güçlü ittifak yine üretim de devamlılığını sağlar. Bu nedenle tarım ve geleneksel toplumlarda geniş aile olmak, önemli bir hedefdir.
- **Geniş aile**, anne baba ve çocukların yanı sıra, çok sayıda akrabanın da birlikte yaşadığı ailedir.

Geniş ve ekirdek Aile

- Sanayileşme sureci ve kentleşme, geniş aile kavramını da silmektedir. Özellikle kentlerde geniş aile, çok rastlanılan bir aile şekli değildir. Geçim koşullarının zorlaşması, kadınların iş yaşamına girmeleri, çocukların eğitimlerinin maddi ve manevi anlamda buyk mücadele istemesi, aileleri küçültmekte, dünyaya gelen ocuk sayısı azalmakta ve akrabalar ile ortak yaşam sürdürmeyi neredeyse imkansızlaştırmaktadır.
- Diğer taraftan günümüz ekonomik şartları fiziksel gücü eskisi kadar gerektirmez. Bu nedenle erkeklerin fiziksel gücü, önemli bir unsur olmaktan çıkmaktadır. (ataerkil yapının yıkılması) Toplumsal cinsiyet rolleri bu saydığımız unsurlardan dolayı değişmektedir.

Geniş ve ekirdek Aile

- **Çekirdek aile** ise anne, baba ve çocukların bir arada yaşadıkları aile yapısıdır.
- Çekirdek ailelerde akrabalık ilişkileri kopma noktasına gelebilmekte....
- Aile mensupları arasındaki normlara dayalı karşılıklı haklar ve mecburiyetler ortadan kalkmakta...
- Akrabalıkta görünen sosyal dayanışma son bulmaktadır.

Aile ile İlgili Çeşitli Kavramlar

- Ataerkil Aile:
- Anaerkil Aile:
- Endogami (Grup İçi Evlilik)
- Egzogami (Grup Dışı Evlilik)
- Monogami (Tek Eşli Evlilik)
- Poligami (Çok Eşli Evlilik) Poliji, Poliandri
- Patrilokal Aile Yerleşimi (Erkeğin ailesiyle yaşam)
- Matrilokal Aile Yerleşimi (Kadının ailesiyle yaşam)
- Neolokal Aile Yerleşimi (Ayrı Eve Yerleşme)

Aile Kurumunun Dönüşümü

- **Boşanmalar artıyor: Kaba evlenme** hızı; bir yıl içerisinde belirli bir coğrafi bölgede her 1.000 kişilik nüfusa karşılık gelen evlenme sayısına denir.
- 2018 yılında kaba evlenme hızı binde 6,8'dir.
- Boşanma hızı ise binde 1,75'tir.
- Ortalama evlenme yaşı erkeklerde 27,8, kadınlarda ise 24,8'dir.
- Boşanmaların %37,6'sı evliliğin ilk 5 yılında gerçekleşiyor.
- Boşanma oranı 2007 yılından bu yana düzenli şekilde artmaktadır. 2018 yılında %10,9 artarak 142,448 çift boşanmıştır. 2007 yılından bu yana boşanma sayısı % 52 artmıştır. Türkiye'de her 100 evlilikten 22,5 boşanma ile sonuçlanıyor. 2007 yılında ise bu sayı 14,8 idi.
- Yine de Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında boşanma oranlarının en düşük olduğu ülkelerden, örneğin Portekiz'de her 100 evliliğin 64'ü, İspanya'da ise 57'si boşanmayla bitiyor.
- Boşanma nedenleri çok çeşitlidir: bireyciliğin güçlenmesi, kadınların kariyer mücadelesi, tatminsizlik, sosyal medya, maddi koşullar....
- Film Tavsiyesi: Marriage Story

Aile Kurumunun Dönüşümü

- **Tek Ebeveynli Aileler Artıyor:** boşanma oranlarındaki artış, tek ebeveynli aile sayılarını da artırmaktadır. Bu tip aileler ekonomik koşullar ve psikolojik bakımdan dezavantajlı gruplara dönüşebilirler.
- **Aile İçi Şiddet Artıyor:** yaşanan pek çok toplumsal olumsuzluk (ekonomik koşullar, işsizlik, hızlı kentleşme süreci, bireyler üzerinde travmatik etkiler bırakmaktadır. Ayrıca şiddet kavramı da yeniden tanımlanır. Şiddet artık hem fiziksel hem de psikolojik şiddeti içerir.
- **Çocuksuz aileler artıyor.** Az çocuk tercih ediliyor.
- **Birlikte yaşam** daha fazla tercih ediliyor.
- Eş veya partner seçiminde **internet etkisi** artıyor. >>>> çok uluslu evlilikler.

Aile Kurumunun Dönüşümü

- **Gay ve lezbiyen evlilikler artıyor.**

Türkiye'de Aile Üzerine

- Boşanma oranları artıyor.
- Evlilik için resmi nikah zorunluluk.
- Ataerkil aile yapısı hakim. Ev işleri kadının görevi olarak görülüyor.
- Kadın ve çocuğa karşı şiddet önemli bir sorun.
- Evlenme yaşı yükseliyor, bekar kalma tercihi artıyor.
- Az çocuk tercih ediliyor.
- Eş seçiminde bireysel tercihler belirleyici hale geliyor.
- Eş seçiminde internet ve sosyal medya önemli bir faktör haline geliyor.
- Hukuki alanda kadın lehine düzenlemeler artıyor.
- Aile üyeleri arasında birlikte zaman geçirmede televizyon izleme önemli
- Çocuk gelinler hala önemli bir sorun
- Akraba evlilikleri yüksek oranlarda.